

- 1,5 až 2-krát dlhšie ako priemer plodu. Listene dosahujú najviac 1/3 dĺžky stopiek plodov. Kališné lístky 0,6–1,2 mm dlhé, o niečo širšie ako priemer stopky kvetu ..... 3. *F. schleicheri*
- 5b Strapec (4–)6–12(–15)-kvetý. Stopky plodov (1–)1,5–2(–2,8) mm dlhé, 1–1,2-krát dlhšie ako priemer plodu. Listene dosahujú 1/2–3/4 dĺžky stopiek plodov. Kališné lístky 0,2–0,5 mm dlhé, užšie ako priemer stopky kvetu ....
..... 4. *F. vaillantii*

1. *Fumaria officinalis* L.

Zemedy lekársky

Fumaria officinalis L. Sp. Pl. ed. 1, p. 700, 1753.
Syn.: *Fumaria sturmi* O p i z 1825.

Jednoročná bylina. Koreň tenký, zvyčajne málo rozkonárený, niekedy zhrubnutý, 6–12 cm dlhý. Byľ dutá, slabo ryhovaná, vystúpavá alebo vzpriamená až priama, vzácne poliehavá, chabá, valcovitá, zvyčajne bohato rozkonárená (len na tienistých stanovištiach jednoduchá), 10–30(–50) cm dlhá, holá, niekedy slabo sivozeleno oinovatená alebo zelená. Listy bylinné, bez prílistkov, dlho stopkaté, 1–2-krát perovito zložené; lístky stopkaté, dlaňovito a perovito dielne až strihané diely a úkrojky lístkov podlhovasto čiarkovité (2–3 mm široké), ploché, celistvo-okrajové, na vrchole uťaté, sivozelené, matné, holé. Listene trváce, čiarkovito kopijovité, 1–2,5(–4,5) mm dlhé, dosahujú spravidla dĺžku stopiek plodov, zriedka takmer rovnako dlhé ako stopky plodov, holé. Strapec riedky až hustý, 10–40-kvetý, s (1–)2–3 cm dlhou stopkou. Kvety stopkaté. Kališné lístky pomerne neskoro opadavé, blanité, vajcovito kopijovité až kopijovité, nepravidelne zúbkaté, 1,5–3,5(–4)×0,5–1,5 mm veľké, širšie ako priemer kvetnej stopky, užšie ako koruna, belavé až ružové. Koruna 5–9 mm dlhá, purpurovoružová, bledoružovočervená, niekedy belavoružová, na vrchole tmavo až čiernastopurpurová; horný korunný lupienok s ostrohou, na vrchole zaokrúhlený alebo krátko špičkatý, dolný korunný lupienok s vrcholom zaokrúhleným. Stopky plodov priamo odstávajúce, 2–5 mm dlhé. Nažky 1-semenné, guľovito až obličkovito sféroidné, 1,7–2,5(–2,7)×1,8–2,7(–2,8) mm veľké, na povrchu vráskaté, na vrchole mierne vtlačené, uťaté alebo slabo, nevýrazne, tupo končisté, pod vrcholom s 2 protiľahlými, okrúhlymi priehlbinkami. Semená obličkovito sféroidné, 1,5×2–2,3 mm veľké, hrdzavé až hnedé.

V a r i a b i l i t a. Druh veľmi variabilný v tvare listov a šírke dielov a úkrojkov, vo veľkosti súkvetí, v počte kvetov v súkvetí, vo veľkosti a farbe kvetov a kvetných častí, ako aj v tvare a veľkosti plodov. Tento stav viedol k opisu viacerých vnútrodrohových taxónov, hodnotených prevažne na úrovni variet, ich skutočná taxonomická hodnota je spravidla veľmi nízka vzhľadom na prekryvanie sa znakov a plynulé prechody medzi varietami (napr. var. *minor* W. D. J. K o c h 1833 s riedkokvetými strapcami a menšími kvetmi, drobnými kalichmi, var. *wirt-*